

DEUTSCHE POST ÉS DHL INTERNATIONAL KONTRA BIZOTTSÁG
AZ ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (második tanács)
2009. február 10.*

A T-388/03. sz. ügyben,

a **Deutsche Post AG** (székhelye: Bonn [Németország]),

a **DHL International** (székhelye: Diegem [Belgium]),

(képviselek őket: J. Sedemund és T. Lübbig ügyvédek)

felpereseknek,

az **Európai Közösségek Bizottsága** (képviselek: V. Kreuzschitz és M. Niejahr,
meghatalmazotti minőségben)

alperes ellen,

* Az eljárás nyelve: német.

a belga hatóságoknak a La Poste SA, belga állami tulajdonú postavállalat javára elfogadott több intézkedése ellen, az EK 88. cikk (3) bekezdése szerinti előzetes vizsgálati eljárást követően, kifogást nem emelő 2003. július 23-i C(2003) 2508 végleges bizottsági határozat megsemmisítése iránti keresete tárgyában,

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK
ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁGA (második tanács),

tagjai: I. Pelikánová elnök, K. Jürimäe és S. Soldevila Fragoso (előadó) bírák,

hivatalvezető: K. Andová tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2008. május 14-i tárgyalásra,

meghozta a következő

Ítéletet

A jogvita előzményei

¹ A La Poste SA egyetemes postai szolgáltatásokkal megbízott állami vállalat Belgiumban. A postai piac liberalizálásával 1992. október 1-jén a La Poste váltotta fel

a Régie des Postes-ot, amely közvetlenül a belga postaminisztériumhoz tartozott. Azóta a La Poste a belga állam 100%-os tulajdonában álló önálló állami vállalat.

- 2 A La Poste közszolgáltatási feladatait, díjszabását, a fogyasztókra vonatkozó üzletszabályzatot és a támogatásokat törvény, ezek részleteit pedig az állammal kötött üzemeltetési szerződés határozza meg. Az állam és a La Poste 1992. óta négy ilyen szerződést kötött.

- 3 Az egyetemes postai szolgáltatói szerepén kívül a La Poste számos más közérdekű feladatért is felel, ilyen például a mindenki számára kínált banki alaptevékenységek, sajtótermékek kedvezményes áron történő terjesztése, választási nyomtatványok terjesztése, nyugdíjak házhoz kézbesítése, horgászengedély-értékesítés és közigazgatási bírságok beszedése. Az üzemeltetési szerződés meghatározza többek között az általános gazdasági érdekű szolgáltatások (a továbbiakban: ÁGÉSZ) nettó többletköltsége ellentételezésének szabályait.

- 4 A La Poste forgalmának 84%-át bonyolítja le az egyetemes postai szolgáltatások ágazatában. Az expressz csomagszállítási szolgáltatás forgalmának 4%-át teszi ki, ami ezen ágazatban 18%-os piaci részesedésnek felel meg *(a keresetlevél 1. mellékletének 27. pontja)*.

- 5 A felperesek, a Deutsche Post AG és annak belga leányvállalata a DHL International (a továbbiakban együtt: Deutsche Post csoport), a postai szolgáltatások ágazatában, nevezetesen az expressz csomagszállítás piacán működnek. A Deutsche Post csoport a belga expressz csomagszállítás piacon 35–45%-os részesedéssel rendelkezik.

Előzetes vizsgálati eljárás

- 6 1999-ben a belga állam elfogadta a La Poste javára történő pénzügyi hozzájárulás elvét, amely hozzájárulás a vállalkozás irányító testületei által jóváhagyott és szociális szempontból egyeztetett üzleti terv kidolgozásától függött. A 2002. június 28-án elfogadott, a vállalkozás termelékenységének és jövedelmezőségének a növelését, a kínált szolgáltatás minőségének javítását, valamint új tevékenységek kidolgozását célzó üzleti terv jelentős beruházásokat igényelt *(a keresetlevél 1. mellékletének 32–33. és 37–39. pontja)*.
- 7 2002. október 8-án a belga kormány jóváhagyta a La Poste 297,5 millió euró összeget kitevő tőkeemelését. A tőkeemelést tőkeemelés jegyzése formájában kellett végrehajtani és a tőkét megtestesítő részvényekkel kiegyenlíteni, amelyekhez kapcsolódó jogosultságok megegyeznek a már kibocsátott részvényekével *(a keresetlevél 1. mellékletének 31. és 33. pontja)*.
- 8 2002. december 3-án kelt levelében a Belga Királyság az EK 88. cikk (3) bekezdése rendelkezéseinek megfelelően bejelentette a Bizottságnak a La Poste 297,5 millió euró összegű tőkeemelési tervét. A Bizottság és a belga hatóságok között három megbeszélést tartottak 2002. december 12-én, 2003. február 6-án és április 3-án, valamint több levélváltás is történt köztük *(a keresetlevél 1. mellékletének 1. pontja)*.
- 9 A felperesek, miután a belga hírközlési miniszter 2003. július 1-jei keltezésű nyilatkozatából, illetve azt követően 2003. július 14-én a belga Le Soir napilapban megjelent újságcikkből tudomást szereztek a vizsgálati eljárásról, egy 2003. július 22-én kelt, 2003. július 23-án iktatott telefax útján felvilágosítást kértek a Bizottságtól az eljárás helyzetéről az abban való esetleges részvételük érdekében, az [EK 88.] cikk alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló 1999. március 22-i 659/1999/EK tanácsi rendelet 20. cikke rendelkezéseinek megfelelően (HL 1999. L 83., 1. o., magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 1. kötet, 339. o.) *(a keresetlevél 6. és 7. melléklete)*.

- 10 2003. július 23-án, az EK 88. cikk (3) bekezdése szerinti előzetes vizsgálati eljárást követően a Bizottság úgy döntött, hogy nem emel kifogást (C(2003) 2508 végleges határozat, a továbbiakban: megtámadott határozat), mivel a bejelentett intézkedés nem valósít meg állami támogatást.

A megtámadott határozat

- 11 A megtámadott határozatban a Bizottság ismerteti a belga hatóságoknak a La Poste tőkeemelési tervére vonatkozó érvelését. A belga hatóságok ugyanis azt állítják, hogy piacgazdasági magánbefektetők helyzetében voltak. A hozzájárulás illeszkedik a postai piac megnyitásával összefüggő, a vállalkozás jövedelmezőségét növelő intézkedési programba, és célja a La Poste saját háttérének a megerősítése a befektetés megtérülésével számolva. A hatóságok szerint valóságosak a vállalkozás növekedési kilátásai az új tevékenységek területén *(a keresetlevél 1. melléklete, 48–50. pont)*.
- 12 A belga hatóságok egyébként úgy vélik, hogy 1992 óta a La Poste-nak kellett viselnie egyes ÁGÉSZ-kötelezettségeinek (postai tevékenység, banki szolgáltatások nyújtása bankszámlával nem rendelkezők részére) költségeit, amelyeket csak részlegesen ellentételeztek az állami hozzájárulások. A La Poste alkalmazottainak négyötöd részére vonatkozó személyzeti rendszer szintén jelentős többletköltséget idézett elő (1992 és 1997 között járulékfizetés helyett nyugdíjfolyósítás), csakúgy mint az előrehozott nyugdíjba vonulások lebonyolítása *(a keresetlevél 1. mellékletének 51–52. pontja)*.
- 13 A Bizottság a bejelentett intézkedés jogi értékelésében abból a megállapításból indul ki, hogy a La Poste közszolgáltatási feladatait tükröző általános gazdasági érdekű különleges feladatokat minden üzemeltetési szerződésben az állam ruházta át a La Poste-ra. A Bizottság felhívta a figyelmet arra, hogy az ítélkezési gyakorlatnak megfelelően, ha az az állami ellentételezés, amelyben a La Poste részesült, nem haladta

meg az általa biztosított ÁGÉSZ-ek nettó többletköltségét, az intézkedés nem minősül az EK 87. cikk (1) bekezdésének értelmében vett állami támogatásnak. Mindazonáltal abban az esetben, ha a nevezett ellentételezések állami támogatásnak minősülnek, az EK 86. cikk (2) bekezdésének megfelelően összeegyeztethetőek lennének a közös piaccal.

- 14 A Bizottság, mielőtt hozzáfogott volna a bejelentett intézkedés értékeléséhez, a megtámadott határozatban megbizonyosodott arról, hogy a La Poste az önálló állami vállalattá alakulása óta nem részesült az EK 87. cikk értelmében a közös piaccal összeegyeztethetetlen állami támogatásnak minősíthető intézkedésben. E vizsgálat keretében a Bizottság hat intézkedést azonosított, úgymint társasági adó megfizetése alóli mentesítés, nyugdíjcélú tartalék visszavonása 100 millió euró összegben 1997-ben, állami garanciában részesülés lehetősége leszerződött kölcsönökre, a közszolgáltatással érintett ingatlanokra vonatkozó ingatlanadó alóli mentesítés, általános érdekű pénzügyi szolgáltatások túlkompensációja az első üzemeltetési szerződés idején (1992-től 1997-ig) és két, 1997-ben végrehajtott be nem jelentett tőkeemelés összesen 62 millió euró értékben. Ezenkívül a Bizottság megállapította az ÁGÉSZ nettó többletköltségének alulkompensációját.
- 15 A Bizottság úgy ítélte meg, hogy legelőször ezt, a bejelentett tőkeemelés jogszerűségét meghatározó hat intézkedést kell értékelnie.

1. intézkedés: társasági adó megfizetése alóli mentesítés

- 16 A Bizottság, miután megállapította, hogy a La Poste 1992-től 2002-ig összesen nettó 238,4 millió euró veszteséget halmozott fel, úgy ítélte meg, hogy ez az intézkedés erre

az időszakra vonatkozóan nem minősíthető állami támogatásnak, mert nem járt állami források átruházásával (*a keresetlevél 1. mellékletének 69–72. pontja*).

2. intézkedés: nyugdíjcélú tartalék visszavonása 1997-ben

- 17 A Bizottság megállapította, hogy 1992-ben, a La Poste önálló állami vállalattá történő átalakulásakor 100 millió euró összegű tartalékot hoztak létre a munkavállalók 1972-től 1992-ig megszerzett jogaihoz kapcsolódó nyugdíjszolgáltatások egy részének fedezése érdekében. Ellenszolgáltatásként a közszolgáltatásokhoz szükséges, és ennél fogva elidegeníthetetlen ingatlanokat bíztak a La Poste-ra. 1997-ben, a postai személyzeti rendszer szerinti alkalmazottak nyugdíjrendszerének az általános nyugdíjrendszerhez való igazításakor, ezt a – létrehozása óta soha meg nem terhelt – tartalékot tőkenyeresség-tartalékká alakították át. A Bizottság, miután úgy értékelte, hogy a tartalék visszavonása nem juttatott semmilyen előnyt a La Poste javára, úgy ítélte, hogy ez az intézkedés nem minősül állami támogatásnak (*a keresetlevél 1. mellékletének 73–77. pontja*).

3. intézkedés: állami garanciában részesülés leszerződött kölcsönökre

- 18 A Bizottság megállapította, hogy a La Poste hitelszerződés kötése esetén – a Régie des Postes-hoz hasonlóan – megtartotta az állami garanciához való folyamodás lehetőségét, valamint, hogy 0,25%-os éves díjat kellett a Kincstárnak fizetnie, amennyiben élt e lehetőséggel. Mivel a La Poste 1992. óta sosem élt e lehetőséggel, a Bizottság úgy vélte, hogy semmilyen előnyben nem részesült, és hogy az intézkedés nem minősül állami támogatásnak (*a keresetlevél 1. mellékletének 78–81. pontja*).

4. intézkedés: a közszolgáltatással érintett ingatlanokra vonatkozó ingatlanadó alóli mentesítés

- 19 A Bizottság felhívta a figyelmet arra, hogy a La Poste azon tulajdonában lévő ingatlanok vonatkozásában volt felmentve az ingatlanadó megfizetése alól, amelyeket közszolgáltatásra szántak. A Bizottság úgy vélte, hogy ez az ingatlanadó alóli mentesítés, amely eredendően pénzügyi előnyt juttatott a La Poste-nak, az EK 87. cikk (1) bekezdésének értelmében vett állami támogatásnak minősülhet *(a keresetlevél 1 mellékletének 82–83. pontja)*.

5. intézkedés: az általános érdekű pénzügyi szolgáltatások túlkompensációja az első üzemeltetési szerződés idején (1992-től 1997-ig)

- 20 A bizottság úgy vélte, hogy az 1992-től 1997-ig tartó időszak elkülönített számviteléből kitűnik az állam által a La Poste részére az általános érdekű pénzügyi szolgáltatások tekintetében folyósított túlkompensáció, és hogy ez a túlkompensáció az EK 87. cikk (1) bekezdésének értelmében vett állami támogatásnak minősülhet *(a keresetlevél 1. mellékletének 84–90. pontja)*.

6. intézkedés: 1997-ben végrehajtott, be nem jelentett tőkeemelések összesen 62 millió euró értékben

- 21 A Bizottság rámutatott, hogy e két, 1997 márciusában és decemberében történt, és az ÁGÉSZ-ek elégtelen ellentételezését kiegyenlíteni hivatott tőkeemelés magában hordozza az EK 87. cikk (1) bekezdésének értelmében vett állami támogatásnak való minősítést *(a keresetlevél 1. mellékletének 61–65. és 91. pontja)*.

- 22 A Bizottság ezt követően hozzáfogott az EK 87. cikk (1) bekezdésének értelmében vett állami támogatásnak minősíthető intézkedések (4–6. intézkedés) vizsgálatához. Miután megvonta e három intézkedéshez kapcsolódó túlkompensáció és az ÁGÉSZ-ek általa megállapított alulkompensációjának egyenlegét, arra következtetett, hogy az ÁGÉSZ nettó többletköltségének alulkompensációja maradt fenn, és így a három érintett intézkedés nem minősül az EK 87. cikk (1) bekezdésének értelmében vett állami támogatásnak (*a keresetlevél 1. mellékletének 97–102. pontja*).
- 23 A Bizottság szintén úgy vélte, hogy az ÁGÉSZ nettó többletköltségének alulkompensációja az 1992-től 2002-ig tartó időszakban meghaladja a bejelentett tőkeemelés összegét, így ez utóbbi önmagában nem minősül az EK 87. cikk (1) bekezdésének értelmében vett állami támogatásnak, mivel nem részesíti előnyben a La Poste-ot. A Bizottság ezért úgy döntött, hogy nem emel kifogást ezen intézkedés ellen (*a keresetlevél 1. mellékletének 104–106. pontja*).

Az eljárás és a felek kérelmei

- 24 Az Elsőfokú Bíróság Hivatalához 2003. november 27-én benyújtott keresetlevelével a felperes előterjesztette a jelen keresetet.
- 25 Az Elsőfokú Bíróság Hivatalához 2004. február 18-án benyújtott külön beadványában a Bizottság az Elsőfokú Bíróság eljárási szabályzata 114. cikkének (1) bekezdése szerinti elfogadhatatlansági kifogást emelt.

26 2004. április 14-én a felperesek előterjesztették észrevételeiket ezen elfogadhatatlansági kifogásról.

27 Az Elsőfokú Bíróság 2004. december 15-i végzésével úgy döntött, hogy az elfogadhatatlansági kifogást az érdemi határozatban bírálja el.

28 A felperesek azt kérik, hogy az Elsőfokú Bíróság:

- semmisítse meg a megtámadott határozatot;
- kötelezze a Bizottságot a költségek viselésére.

29 A Bizottság azt kéri, hogy az Elsőfokú Bíróság:

- a keresetet elfogadhatatlanság miatt utasítsa el;
- másodlagosan, a keresetet megalapozatlanság miatt utasítsa el;

- kötelezze a felpereseket a költségek viselésére.

A jogkérdésről

Az elfogadhatóságról

- ³⁰ A Bizottság elfogadhatatlansági kifogása a felperesek keresetösségi jogának és az eljáráshoz fűződő érdekének hiányán alapul.

A keresetösségi jogról

- A felek érvei

- ³¹ A Bizottság azt állítja, hogy a kereset nem elfogadható, mert a felperesek nem érintettek személyesen az EK 230. cikk negyedik bekezdése szerint.

- 32 Először a Bizottság, a Bíróság C-78/03. P. sz., Bizottság kontra Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum ügyben 2005. december 13-án hozott ítéletének (EBHT 2005., I-10737. o.) meghozatala előtt előadott érveiben kifejti, hogy az ítélkezési gyakorlat értelmében ahhoz, hogy az EK 88. cikk (3) bekezdése szerinti előzetes vizsgálati eljárás során elfogadott, kifogást nem emelő határozat ellen a kedvezményezett versenytársa által benyújtott kereset elfogadható legyen, a támogató intézkedésnek lényegesen kell érintenie a felperes helyzetét az érintett piacon (a Bíróság a C-198/91. sz., Cook kontra Bizottság ügyben 1993. május 19-én hozott ítéletének [EBHT 1993., I-2487. o.] 20–26. pontja, valamint a C-225/91. sz., Matra kontra Bizottság ügyben 1993. június 15-én hozott ítéletének [EBHT 1993., I-3203. o.] 19. pontja).
- 33 Másodszor a Bizottság úgy véli, hogy a megtámadott határozat, feltéve hogy bármilyen jogcímen érinti a felpereseket, nem érinti őket személyesen az EK 230. cikk negyedik bekezdése és a Bíróság 25/62. sz., Plaumann kontra Bizottság ügyben 1963. július 15-én hozott ítéletéből (EBHT 1963., 197. o.) eredő ítélkezési gyakorlat szerint, mivel az nem érinti jobban a felpereseket, mint minden más vállalkozást, amely a kedvezményezettel versenyhelyzetben áll azon piacok egyikén vagy másikán, ahol ez utóbbi tevékenykedik.
- 34 A Bizottság kifejti, hogy érdektelen a felperések azon állítása, amely szerint a Bizottság a megtámadott határozatának 27. és 28. bekezdésében a Deutsche Post csoport egyik vállalkozása és a La Poste között fennálló közvetlen versenyhelyzetre hivatkozik, tekintettel arra, hogy ezt a körülményt a megtámadott határozat leíró része említi, és annak semmilyen joghatása nincs. A Bizottság szerint az engedélyezett támogatások nem állnak kapcsolatban a 27. bekezdésben idézett tevékenységi területekkel, amelyek szinte semmilyen jelentőséggel nem bírnak a La Poste-ra nézve.
- 35 Végül a Bizottság a tárgyalás során hangsúlyozta, hogy a Bíróság újabb ítélkezési gyakorlata szerint (a fenti 32. pontban hivatkozott Bizottság kontra Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum ügyben hozott ítélet, és a C-176/06. P. sz., Stadtwerke

Schwäbisch Hall és társai kontra Bizottság ügyben 2007. november 29-én hozott ítélet [az EBHT-ban nem tették közzé] a kereset nem elfogadható, mivel a felperesek csak nagyon általános módon értékelték az eljárási garanciáik sérelmét, valamint a kereseti kérelmükben a megtámadott határozat megsemmisítését és nem pedig a hivatalos vizsgálati eljárás megindítását kérik. A Bizottság szerint a felpereseknek ahhoz, hogy a keresetük elfogadható legyen, bizonyítaniuk kellett volna, hogy a megtámadott határozat őket lényegesen érinti.

36 A felperesek először is előadják, hogy az ítélkezési gyakorlat elismeri a támogatási intézkedés kedvezményezettje versenytársának azt a jogát, hogy megtámadja az EK 88. cikk (3) bekezdése szerinti előzetes vizsgálati eljárást követően ezen intézkedés közös piaccal való összeegyeztethetőségét megállapító bizottsági határozatot (a Bíróság a fenti 32. pontban hivatkozott Cook kontra Bizottság ügyben hozott ítéletének 20–24. pontja; a fenti 32. pontban hivatkozott Matra kontra Bizottság ügyben hozott ítéletének 15–20. pontja, valamint a C-367/95. sz., Bizottság kontra Sytraval és Brink's France ügyben 1998. április 2-án hozott ítéletének [EBHT 1998., I-1719. o.] 45. pontja). Ezen ítélkezési gyakorlat alkalmazza a közigazgatási eljárásban érdekelt vállalkozások keresetőségi jogát arra az esetre, amikor a Bizottság az előzetes vizsgálati eljárás szakaszában az EK 88. cikk (2) bekezdése szerinti hivatalos vizsgálati eljárás megindítása nélkül lezárja le az eljárást azzal az indokkal, hogy keresetőségi jog hiányában nem lehetne figyelembe venni az említett vállalkozások hivatalos vizsgálati eljáráshoz kötődő eljárási garanciáit (a fenti 32. pontban hivatkozott Cook kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 24. pontja, a fenti 32. pontban hivatkozott Matra kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 17. pontja, és a fent hivatkozott Bizottság kontra Sytraval és Brink's France ügyben hozott ítélet 40. pontja).

37 A felperesek emlékeztetnek arra, hogy már a megtámadott határozat elfogadása előtt, 2003. július 22-én kérték a Bizottságtól, hogy a 659/1999/EK rendelet 1. cikkének h) pontja és 20. cikkének értelmében vett érdekelt félként kezelje őket, valamint arra, hogy a Bizottság a megtámadott határozat 2003. július 23-i elfogadásával nem vette figyelembe a kérelmüket, megfosztva így őket az eljárási jogaiktól.

38 A felperesek azt is kifejtik, hogy a megtámadott határozat által a közös piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánított intézkedések a rovásukra torzítják a versenyt, mivel a La Poste közvetlen versenytársaiként működnek a belga piacon, különösen az expressz csomagküldemények szállításának ágazatában. Ezen érvre támaszkodva a felperesek előadják, hogy a Deutsche Post csoport Belgiumban 124,8 millió euró teljes konszolidált forgalmat ért el a megtámadott határozat elfogadását megelőző kereskedelmi időszak folyamán, előadják továbbá, hogy a Bizottság a megtámadott határozatban kifejezetten utal a Deutsche Post csoport és a La Poste között fennálló közvetlen versenyhelyzetre, valamint hogy ők maguk az expressz csomagszállítás és dokumentumszolgáltatások ágazatában a belga piac 35–45%-át képviselik (az összefonódás közös piaccal való összeegyeztethetőségét kimondó 2002. október 21-i bizottsági határozat [N IV/M.2908 – Deutsche Post/DHL (II) ügy], 23. pont), miközben a La Poste mindössze 18%-os piaci részesedéssel rendelkezik az ágazatban, végül hogy a belga liberalizált postai piacon mindössze egy, négy nemzetközi vállalatnak vezető csoport működik, ezek a DHL/DPAG, az UPS, a TPG/TNT és a FedEx (a fent hivatkozott Deutsche Post kontra DHL határozat 26. pontja).

– Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

39 Az EK 230. cikk negyedik bekezdése alapján valamely természetes vagy jogi személy csak akkor indíthat eljárást egy másik személyhez címzett határozat ellen, ha az őt közvetlenül és személyében érinti.

40 Az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében azon alanyok, akik nem címzettjei valamely határozatnak, csak akkor állíthatják, hogy személyükben érintettek, ha ez a határozat sajátos jellemzőik vagy egy őket minden más személytől megkülönböztető ténybeli helyzet folytán vonatkozik rájuk, és ezáltal a címzethez hasonló módon egyéníti őket (a fenti 33. pontban hivatkozott Plaumann kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 223. pontja, és a fenti 32. pontban hivatkozott Bizottság kontra Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum ügyben hozott ítélet 33. pontja).

- 41 Ami az állami támogatások területén hozott bizottsági határozatokat illeti, emlékeztetni kell, hogy a támogatásoknak az EK 88. cikk (3) bekezdése szerinti Bizottság általi ellenőrzési eljárása keretében különbséget kell tenni egyrészt az e cikk (3) bekezdése szerinti előzetes vizsgálati eljárás – amelynek célja pusztán az, hogy a Bizottság előzetes véleményt formálhasson az adott támogatás részleges vagy teljes összeegyeztethetőségéről – másrészt az ugyanezen cikk (2) bekezdése szerinti hivatalos vizsgálati eljárás között. Csak ez utóbbi vizsgálati eljárás – amelynek célja, hogy a Bizottság számára lehetővé tegye az ügy valamennyi körülményéről való teljes körű tájékozódást – keretében írja elő az EK-Szerződés a Bizottság számára azt a kötelezettséget, hogy az érintetteket felhívja észrevételeik megtételére (a fenti 32. pontban hivatkozott Cook kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 22. pontja; a fenti 32. pontban hivatkozott Matra kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 16. pontja; a fenti 36. pontban hivatkozott Bizottság kontra Sytraval és Brink's France ügyben hozott ítélet 38. pontja, valamint a fenti 32. pontban hivatkozott Bizottság kontra Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum ügyben hozott ítélet 34. pontja).
- 42 Amennyiben a Bizottság az EK 88. cikk (2) bekezdésében előírt hivatalos vizsgálati eljárás megindítása nélkül, az ugyanezen cikk (3) bekezdése alapján hozott határozatban megállapítja, hogy valamely támogatás összeegyeztethető a közös piaccal, ezen eljárási garanciák kedvezményezettjei e garanciák tiszteletben tartását csak akkor tudják érvényesíteni, ha lehetőségük van arra, hogy e határozatot a közösségi bíróság előtt megtámadják (a fenti 32. pontban hivatkozott Cook kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 23. pontja; a fenti 32. pontban hivatkozott Matra kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 17. pontja; a fenti 36. pontban hivatkozott Bizottság kontra Sytraval és Brink's France ügyben hozott ítélet 40. pontja, valamint a fenti 32. pontban hivatkozott Bizottság kontra Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum ügyben hozott ítélet 35. pontja). Ezért az EK 88. cikk (2) bekezdése értelmében vett érintett személy által az ilyen határozat ellen benyújtott megsemmisítés iránti kereset elfogadható, ha azzal a felperes az említett rendelkezésből levezetett eljárási jogokat kívánja védelmezni (a fenti 32. pontban hivatkozott Cook kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 23–26. pontja, a fenti 32. pontban hivatkozott Matra kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 17–20. pontja, valamint a fenti 32. pontban hivatkozott Bizottság kontra Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum ügyben hozott ítélet 35. pontja).
- 43 Az EK 88. cikk (2) bekezdése értelmében vett érintettek – akik ennél fogva az EK 230. cikk negyedik bekezdése alapján megsemmisítés iránti keresetet nyújthatnak be – így azok a személyek, vállalkozások vagy egyesületek, amelyek érdekeit esetleg sérti valamely támogatás nyújtása, azaz különösen e támogatás kedvezményezettjeinek versenytárs vállalkozásai és a szakmai szervezetek (a fenti 36. pontban hivatkozott Bizottság kontra Sytraval és Brink's France ügyben hozott ítélet 41. pontja, valamint a fenti 32. pontban hivatkozott Bizottság kontra Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum ítélet 36. pontja).

44 Ezzel szemben ha a felperes a támogatást értékelő határozat megalapozottságát vonja kétségbe, akkor pusztán az a körülmény, hogy a felperes az EK 88. cikk (2) bekezdése értelmében vett érintett félnek tekinthető, nem elegendő a kereset elfogadhatóságához. A felperesnek azt is bizonyítania kell, hogy a fenti 33. pontban hivatkozott Plaumann-ügyben hozott ítéletből eredő ítélkezési gyakorlat értelmében vett sajátos helyzetben van. Ez különösen olyan esetben van így, ha a szóban forgó határozat tárgyát képező támogatás a felperes piaci helyzetét lényeges mértékben érinti (a fenti 32. pontban hivatkozott Bizottság kontra Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum ügyben hozott ítélet 37. pontja).

45 A jelen ügyben a keresetük alátámasztására a felperesek hét jogalapra hivatkoznak. Az első jogalap a védelemhez való jog megsértésén alapul, mivel a Bizottság a megtámadott határozatnak csak a nem bizalmas változatát bocsátotta a rendelkezésükre, amelyben a számok többsége az üzleti titok elvére való hivatkozással el volt fedve. A második jogalap az EK 88. cikk (3) bekezdése rendelkezéseinek megsértésén alapul, mivel a Bizottság úgy döntött, hogy nem nyitja meg az EK 88. cikk (2) bekezdése szerinti eljárást, noha komoly nehézséget okozott neki az állami támogatások közös piaccal való összeegyeztethetőségére vonatkozó értékelés. A harmadik, negyedik és ötödik jogalapban a felperesek azt támasztják alá, hogy a társasági adó alóli mentesítésre, a tartalék visszavonására és az állami hitelgaranciában való részesülés lehetőségére vonatkozó intézkedések Bizottság általi vizsgálata elégtelen vagy hiányos volt, valamint vitatják ezen intézkedések állami támogatásként történő minősítésének hiányát. A hatodik jogalapjuk alátámasztására a felperesek az ÁGÉSZ többletköltségének túl-, illetve alulkompenzációja mérlegének Bizottság általi számítási módját és tartalmát hozzák fel. Végül a hetedik jogalap alátámasztására a felperesek azt állítják, hogy ellentétben a Bíróság Altmark Trans és Regierungspräsidium Magdeburg ügyben 2003. július 24-én hozott ítéletében (C-280/00. sz. ügy, [EBHT 2003., I-7747. o.], a továbbiakban: Altmark-ügyben hozott ítélet) lefektetett elvekkel, a Bizottság nem vizsgálta, hogy az ÁGÉSZ-eket a legalacsonyabb áron szolgáltatták-e a közösségnek.

46 Mivel a felperesek így egyszerre hivatkoznak a hivatalos vizsgálati eljárás megindításának bizottsági megtagadására és a megtámadott határozat megalapozottságára, annak meghatározása érdekében, hogy a felperesek jogosultak-e a jelen kereset benyújtására, először meg kell vizsgálni a felperesek keresethatósági jogát a megtámadott

határozat megalapozottságának vitatása vonatkozásában, valamint másodszer a felperesek keresetösségi jogát az eljárási jogaik tiszteletben tartásával kapcsolatban.

47 Először a felperesek nem bizonyították, hogy a megtámadott határozat tárgyát képező támogatás lényeges mértékben érinti a piaci helyzetüket.

48 Nem minősül ugyanis lényeges befolyásolásnak a pusztán körülmény, hogy a szóban forgó határozat bizonyos hatást gyakorolhat az érintett piacon fennálló versenyviszonyokra, és hogy az érintett vállalkozás bármiféle versenyviszonyban áll a határozat kedvezményezettjével (lásd e tekintetben a Bíróság 10/68. és 18/68. sz., Eridania és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 1969. december 10-én hozott ítéletének [EBHT 1969., 459. o.] 7. pontját). Egy vállalkozás tehát nem hivatkozhat pusztán a szóban forgó intézkedés által kedvezményezett vállalkozással fennálló versenytársi viszonyára, hanem ezenkívül bizonyítania kell a piaci helyzete érintettségének jelentőségét is (lásd e tekintetben a Bíróság C-106/98. P. sz., Comité d'entreprise de la Société française de production és társai kontra Bizottság ügyben 2000. május 23-án hozott ítéletének [EBHT 2000., I-3659. o.] 40. és 41. pontját).

49 Meg kell tehát állapítani, hogy a felperesek egyetlen olyan tényt sem terjesztettek elő, amely megalapozná a belga postai piacon való versenyhelyzetük sajátosságát, mivel annak alátámasztására szorítottak, hogy az érintett piacon jelen lévő néhány vállalkozásból álló csoport tagjai. Egyébként a pusztán tény, hogy a megtámadott határozat név szerint utal a felperesekre, nem elegendő annak alátámasztásához, hogy azok az intézkedések, amelyekben a La Poste részesült és amelyeket a megtámadott határozat jóváhagyott, őket lényeges mértékben érintette, mivel a megtámadott határozat vonatkozó részeiben a Bizottság annak megállapítására szorított, hogy a belga postai piac viszonylag nyitottabb, mint a többi tagállamé, mivel a La Poste az expressz csomagszállítási piacnak csak 18%-át foglalja el, és a többi a nemzetközi szolgáltatók kezében van, valamint azt, hogy a La Poste működési haszna az alapvetően leveleket magában foglaló hagyományos postai szolgáltatásokon sokkal alacsonyabb,

mint a TPG holland postai szolgáltatóé, vagy a Deutsche Post World Neté (lásd e tekintetben az Elsőfokú Bíróság T-358/02. sz., Deutsche Post és DHL kontra Bizottság ügyben 2004. május 27-én hozott végzésének [EBHT 2004., II-1565. o.] 39–41. pontját).

50 Végül a felperesek ismertették a belgiumi expressz csomagszállítási ágazatban birtokolt piaci részesedésükre vonatkozó számadatokat.

51 Ezek az adatok önmagukban azonban nem bizonyítják, hogy a megtámadott határozat a La Poste többi versenytársához képest jelentős mértékben érinti a felperesek versenyhelyzetét.

52 Ezzel szemben az expressz csomagszállítás piacán a La Poste közvetlen versenytársaiként a felperesek az EK 88. cikk (2) bekezdésének értelmében vett érintett félnek minősülnek.

53 Másodszor megvizsgálendő, hogy a felperesek keresetükkel valóban az EK 88. cikk (2) bekezdéséből következő eljárási jogukat kívánják-e megvédeni.

54 Emlékeztetni kell e tekintetben arra, hogy az Elsőfokú Bíróságnak bármely felperes által hivatkozott jogalapot inkább annak lényege, mint jogi besorolása szerint kell értékelnie (a Bíróság 19/60., 21/60., 2/61. és 3/61. sz., Fives Lille Cail és társai kontra Haute Autorité ügyben 1961. december 15-én hozott ítélete [EBHT 1961., 561. o., 588. o.]). Így a felperes által előterjesztett más érveket is vizsgálhat annak ellenőrzése érdekében, hogy azok szintén a felperes által hivatkozott azon jogalapot támasztják-e alá, amely olyan kétségek fennállását állítja kifejezetten, amelyek igazolták volna az EK 88. cikk

(2) bekezdése szerinti eljárás megindítását (az Elsőfokú Bíróság T-158/99. sz., Thermenhotel Stoiser Franz és társai kontra Bizottság ügyben 2004. január 13-án hozott ítéletének [EBHT 2004., II-1. o.] 141., 148., 155., 161. és 167. pontja, valamint a T-254/05. sz., Fachvereinigung Mineralfaserindustrie kontra Bizottság ügyben 2007. szeptember 20-án hozott ítéletének [az EBHT-ban nem tették közzé] 48. pontja). Ugyanakkor az Elsőfokú Bíróságnak nem kell úgy értelmeznie a felperesnek kizárólag a támogatást értékelő határozat megalapozottságát vitató keresetét, mint amely valójában a felperes EK 88. cikk (2) bekezdésére alapozott eljárási jogait kívánja megvédeni, amennyiben a felperes nem ad elő kifejezetten erre irányuló jogalapot. Ilyen esetben a jogalap értelmezése a kereset tárgyának az újbóli meghatározásához vezetne (lásd e tekintetben a fenti 32. pontban hivatkozott Bizottság kontra Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum ügyben hozott ítélet 44. és 47. pontját, valamint a fenti 35. pontban hivatkozott Stadtwerke Schwäbisch Hall és társai kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 25. pontját). Mindenesetre az Elsőfokú Bíróságnak e célból a felperes által előadott tényekre kell támaszkodnia, amelyek lehetővé teszik annak eldöntését, hogy a felperes lényegében az eljárási jogait kívánja-e megvédeni.

56 A felperesek a második jogalappal kifejezetten azt állítják, hogy a megtámadott határozat elfogadásával sérültek az általuk az EK 88. cikk (2) bekezdésére alapozott eljárási jogok.

56 A keresetlevélből még az is kitűnik, hogy a kereset harmadik, negyedik, ötödik és hetedik jogalapja a második jogalapot alátámasztó érvekkel szolgál, mivel a felperesek ott azt állítják, hogy a Bizottság vizsgálata bizonyos különleges szempontokból elégtelen és hiányos volt, és hogy meg kellett volna indítani a hivatalos vizsgálati eljárást (a kérelem 29., 37., 41. és 42. pontja). Ugyanígy az ÁGÉSZ-eknek a közösség számára legalacsonyabb áron történő nyújtása vizsgálatának hiányán alapuló hetedik jogalap olyan tényezőt jelent, amely lehetővé teheti annak megállapítását, hogy a Bizottságnak meg kellett volna indítania a hivatalos vizsgálati eljárást. Következésképp a felperesek e jogalapokkal – amelyek arra kívánnak rávilágítani, hogy a szóban forgó intézkedéseket nem lehetett megfelelően megvizsgálni az előzetes vizsgálati eljárásban –, azt is kívánják állítani, hogy az EK 88. cikk (2) bekezdésére általuk alapozott eljárási jogok a megtámadott határozat elfogadásával sérültek.

57 Mindezekből az következik, hogy a felperesek rendelkeznek keresethatósági joggal.

A eljáráshoz fűződő érdekről

– A felek érvei

58 A Bizottság előadja, hogy a felperesek által benyújtott kereset nem elfogadható, mivel azok nem rendelkeznek az ügy kimeneteléhez fűződő semmilyen jogi érdekléssel. Az ítélkezési gyakorlat ugyanis megköveteli, hogy a felperes mindig bizonyítsa a keresetindításhoz fűződő saját érdekét. Ezen érdek fennállásának kérdését a kereset tárgyának függvényében kell megítélni.

59 A jelen ügyben a Bizottság úgy véli, hogy a megtámadott határozat megsemmisítése esetén a felperesek a Németországi Szövetségi Köztársaság által a Deutsche Post javára hozott intézkedésekről szóló – azokat a közös piaccal összeegyeztethetetlennek nyilvánító –, 2002. június 19-i 2002/753/EK határozatának (HL L 247., 27. o.) a megerősítését kockáztatják.

60 A felperesek felhívták a figyelmet arra, keresetük tárgya, hogy a szóban forgó támogatás kedvezményezettje, a La Poste közvetlen versenytársaiként megvédjék érdekeiket, és hogy keresetük teljesen független az Elsőfokú Bíróság előtt folyó más jogvitájuktól.

– Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

- 61 Ami az állami támogatásokról szóló bizottsági határozatokat illeti, emlékeztetni kell arra, hogy csak a hivatalos vizsgálati eljárás – amelynek célja annak a Bizottság számára való lehetővé tétele, hogy az ügy valamennyi körülményéről teljes körűen tájékozódjon – keretében írja elő az EK 88. cikk (2) bekezdése a Bizottság számára azt a kötelezettséget, hogy az érintetteket felhívja észrevételeik megtételére (a fenti 32. pontban hivatkozott Cook kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 22. pontja; a fenti 32. pontban hivatkozott Matra kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 16. pontja; a fenti 36. pontban hivatkozott Bizottság kontra Sytraval és Brink's France ügyben hozott ítélet 38. pontja, valamint a fenti 32. pontban hivatkozott Bizottság kontra Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum ügyben hozott ítélet 34. pontja).
- 62 A felpereseknek – az EK 88. cikk (2) bekezdés értelmében vett érintetti minőségükben – érdekükben áll a megtámadott, előzetes vizsgálati eljárás végén hozott határozat megsemmisítését elérni, mivel az EK 88. cikk rendelkezései szerint az ilyen megsemmisítés arra kötelezné a Bizottságot, hogy megindítsa a hivatalos vizsgálati eljárást, valamint lehetővé tenné a felperesek számára, hogy előadják észrevételeiket és befolyásolják a Bizottság újabb határozatát.
- 63 Ugyanakkor annak meghatározásához, hogy a felperesek rendelkeznek-e az eljáráshoz fűződő érdekekkel, az Elsőfokú Bíróságnak nem kell a jelen kereset keretében előadott jogalapokat összevetni a felperesek más jogvitában előterjesztett védekezésében szereplő érvekkel.
- 64 Az előzőekből következik, hogy a felperesek rendelkeznek az eljáráshoz fűződő érdekekkel.

- 65 A kereset így elfogadható, és a Bizottság által felhozott elfogadhatatlansági kifogást ezért el kell utasítani.

Az Elsőfokú Bíróság által gyakorolt ellenőrzés tárgyáról és a kereset jogalapjainak elfogadhatóságáról

Az Elsőfokú Bíróság által végzendő felülvizsgálat tárgyáról

- 66 Az Elsőfokú Bíróság által gyakorlandó ellenőrzés tárgyát illetően meg kell állapítani, hogy ha a felperes az EK 88. cikk (2) bekezdésére alapozott eljárási jogait kívánja megvédeni, az EK 230. cikk második bekezdésében felsorolt jogalapok bármelyikére hivatkozhat, már amennyiben a megtámadott határozat megsemmisítését, valamint végeredményben az EK 88. cikk (2) bekezdése szerinti eljárás Bizottság általi megindítását kívánja elérni (lásd e tekintetben az Elsőfokú Bíróság T-157/01. sz., Danske Busvognmænd kontra Bizottság ügyben 2004. március 16-án hozott ítélet [EBHT 2004., II-917. o.] 41. pontját). Ugyanakkor az Elsőfokú Bíróságnak a támogatásokról szóló Bizottság általi vizsgálati eljárás e szakaszában nem kell határoznia a támogatás fennállásáról vagy annak a közös piaccal való összeegyeztethetőségéről (Paolo Mengozzi főtanácsnok C-487/06. sz., British Aggregates kontra Bizottság ügyben előterjesztett indítványának [EBHT 2008., I-10515. o.] 71. pontja).
- 67 Így a keresetben hivatkozott azon jogalapokat, amelyek azt kívánják elérni, hogy az Elsőfokú Bíróság a támogatás fennállásáról vagy annak a közös piaccal való összeegyeztethetőségéről határozzon, el kell utasítani, mint elfogadhatatlanokat. Ugyanez vonatkozik a jelen ügyben egyrészt az ÁGÉSZ-ek többletköltségének túl-, illetve alulkompenzációja mérlegének Bizottság általi állítólag hibás számítási módjára

alapozott hatodik jogalapra, valamint másrészt a harmadik, negyedik és ötödik jogalapra, amennyiben azok azt kívánják igazolni, hogy a Bizottság hibásan vélte, hogy a vizsgált intézkedések nem minősülnek állami támogatásnak.

68 Ugyanígy a védelemhez való jog megsértésére alapozott első jogalapot is elfogadhatatlannak kell nyilvánítani, mivel a felperesek nem bizonyították, sőt nem is állították, hogy a megtámadott határozat nem bizalmas változatának elfedett számadatai szükségesek lettek volna ahhoz, hogy elérjék az EK 88. cikk (2) bekezdés szerinti eljárás Bizottság általi megindítását. A keresetlevélből ugyanis az tűnik ki, hogy a felperesek kizárólag arra kívánták használni ezeket az adatokat, hogy leellenőrizzék, a Bizottság nem hibázott-e amikor úgy ítélte meg, hogy a vizsgált intézkedések nem minősülnek állami támogatásnak.

69 Ugyanakkor az Elsőfokú Bíróság megvizsgálhatja az EK 88. cikk (3) bekezdése rendelkezéseinek megsértésére alapított második jogalapot, valamint a harmadik, negyedik és ötödik jogalapot, abban a részükben, amelyben azt kívánják alátámasztani, hogy az előzetes vizsgálati szakban vezetett bizottsági vizsgálat elégtelen vagy hiányos volt.

A bizottsági vizsgálat elégtelenségére alapított jogalap elfogadhatóságáról az Altmark-ügyben hozott ítéletben megfogalmazott szempontokra tekintettel

70 Mivel a Bizottság véleménye szerint új jogalapról van szó, meg kell vizsgálni a hetedik jogalap elfogadhatóságát, abban a részében, amelyben a Bizottság által lefolytatott vizsgálat elégtelenségét kívánja alátámasztani a fenti 45. pontban hivatkozott Altmark-ügyben hozott ítéletben megfogalmazott szempontokra tekintettel.

71 E szempontból emlékeztetni kell arra, hogy az Elsőfokú Bíróság eljárási szabályzata 48. cikkének 2. §-a szerint „[a]z eljárás további részében semmilyen új jogalapot nem lehet felhozni, kivéve, ha az olyan jogi vagy ténybeli helyzetből származik, amely az eljárás során merült fel”. Elfogadható azonban az a jogalap, amely a keresetlevélben közvetlen vagy hallgatóságos módon már hivatkozott jogalap kiegészítésének tekintendő, és ahhoz szorosan kapcsolódik (az Elsőfokú Bíróság T-212/97. sz., Hubert kontra Bizottság ügyben 1999. március 9-én hozott ítéletének [EBHT-KSZ 1999., I-A-41. o. és II-185. o.] 87. pontja, valamint a T-110/98. sz., Mining kontra Bizottság ügyben 2000. július 25-én hozott végzésének [EBHT 2000., II-2971. o.] 24. pontja).

72 A jelen esetben a felperesek válaszukban „Az [Altmark-ügyben hozott] ítéletben megfogalmazott szempontok megsértése” cím alatt kifejtik, hogy a Bizottság az állami támogatások fogalmát pontatlanul értelmezte, és azt bizonyítandó érvelést adnak elő, hogy a Bizottság a megtámadott határozatban elmulasztotta megvizsgálni, hogy a belga állam által ellentételezett ÁGÉSZ-ek költsége egyenlő vagy alacsonyabb volt-e, mint egy átlagos, jól vezetett vállalkozásé, ahogy azt a fenti 45. pontban hivatkozott Altmark-ügyben hozott ítélet kimondja. A felperesek tehát azt próbálják hangsúlyozni, hogy az EK 88. cikk (3) bekezdése szerinti eljárás keretében a Bizottság által folytatott vizsgálat nem tette lehetővé a Bizottság számára, hogy az előzetes vizsgálatának végére leküzdje a belga állam által a La Poste részére jutatott ellentételezési szint megfélelőségeinek mérlegelésével kapcsolatos akadályokat.

73 Meg kell állapítani, hogy ez a jogalap szoros kapcsolatban áll az EK 88. cikk (3) bekezdése rendelkezéseinek megsértésére, valamint az EK 88. cikk (2) bekezdése szerinti támogatások hivatalos vizsgálati eljárása megindításának szükségességére alapozott második jogalappal. Annak állításával, hogy a Bizottság nem rendelkezett elegendő, számára annak meghatározását lehetővé tevő információval, hogy a közszolgáltatásokat megfelelő áron nyújtották-e, a felperesek valójában azt akarják bizonyítani, hogy a Bizottságnak meg kellett volna indítania a hivatalos vizsgálati eljárást. Ilyen körülmények között ezt a jogalapot – mivel hallgatóságosan a kérelem második jogalapjának egy részét képezi – elfogadhatónak kell tekinteni.

Az ügy érdeméről

A felek érvei

– Az EK 88. cikk (2) bekezdése szerinti eljárás megindításának szükségességére alapított második jogalapról

74 A felperesek úgy vélik, hogy a Bizottság megsértette az EK 88. cikk (3) bekezdésének rendelkezéseit, amikor úgy döntött, hogy nem nyitja meg az EK 88. cikk (2) bekezdése szerinti eljárást. Az ítélkezési gyakorlatból kitűnik, hogy a hivatalos vizsgálati eljárás megindítása elengedhetetlen, ha a Bizottságnak komoly nehézséget okoz az állami támogatások közös piaccal való összeegyeztethetőségére vonatkozó értékelés, és ha az első vizsgálat során nem állt módjában leküzdeni az értékelés által felvetett összes nehézséget (a Bíróság C-204/97. sz., Portugália kontra Bizottság ügyben 2001. május 3-án hozott ítéletének [EBHT 2001., I-3175. o.] 33–35. pontja). A jelen esetben az előzetes vizsgálati eljárás rendkívül hosszú tartama, az abban feldolgozandó kérdések kiterjedtsége, csakúgy mint az Elsőfokú Bíróság kérelmére a Bizottság által benyújtott, a szóban forgó eljáráshoz kapcsolódó dokumentumok tartalma nyilvánvalóvá teszik, hogy meg kellett volna indítani a hivatalos vizsgálati eljárást.

75 A felperesek a fenti 74. pontban hivatkozott Portugália kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 35. pontjára szintén próbálnak hivatkozni, amelynek értelmében a Bizottságnak meg kell vizsgálnia a harmadik személyek által – és különösen az érdekeikben a támogatásnyújtás által érintett vállalkozások által – a tudomására hozott ténybeli és jogi szempontot összességét.

76 A felperesek végül hangsúlyozzák, hogy a Bizottság által az előzetes vizsgálati eljárás során kibocsátott információnyújtási kérelem kizárólag a bejelentés kiegészítését szolgálhatja, és az összes információt csak a hivatalos vizsgálati eljárás során lehet

összegyűjteni. A jelen ügyben tehát mind az előállított dokumentumok mennyisége, mind a Bizottság vizsgálatának hatálya rendkívül jelentősek voltak.

77 A Bizottság úgy véli, hogy a felpereseknek kell azt bizonyítani, hogy a Bizottság komoly nehézségekkel nézett szembe a bejelentett intézkedés közös piaccal való összeegyeztethetőségére vonatkozó értékelésében. A Bizottság úgy látja ezenkívül, hogy az előzetes vizsgálati eljárás időtartama nem volt rendkívüli, és hogy azt az a számos információ magyarázza, amelyet a Bizottságnak össze kellett gyűjtenie, minden alkalommal határidőt adva a belga kormánynak.

– A harmadik jogalapról, a társasági adó alóli mentesítés Bizottság általi vizsgálatának hiányos voltára alapított részében

78 A felperesek azt állítják, hogy a Bizottság azon kizárólagos oknál fogva utasította vissza ezen intézkedés állami támogatásként történő minősítését, hogy a La Poste 1992-től 2002-ig nettó 238,4 millió euró veszteséget halmozott fel. Márpedig úgy vélik, a lehetségesen állami támogatásnak minősülő intézkedés vizsgálatát a támogatások jövőbeli hatásait is mérlegelve kell elvégezni (a Bíróság 57/86. sz., Görögország kontra Bizottság ügyben 1988. június 7-én hozott ítéletének [EBHT 1988., 2855. o.] 10. pontja).

79 A Bizottság felhívja a figyelmet arra, hogy a megtámadott határozatnak nem az a célja, hogy az állami támogatásokra vonatkozó szabályokra tekintettel elvégezze a társasági adó alóli mentesítés vizsgálatát, hanem kizárólag az, hogy megállapítsa, hogy ez a mentesítés olyan előnyt ruházott-e a La Poste-ra, amelyet figyelembe kell venni a nettó többletköltségek és az összes közkiadás közötti ellentételezés számításánál.

– A negyedik jogalapról, a nyugdíjcélú tartalék visszavonása Bizottság általi vizsgálatának elégtelen voltára alapított részében

80 A felperesek kifejtik, hogy az ingatlanok belga állam általi átadása jelentős gazdasági előnyt jelent, még akkor is, ha ezek az ingatlanok elidegeníthetetlenek, valamint hogy e kérdés bizottsági vizsgálata nem volt megfelelő. A felperesek úgy vélik, hogy a La Poste így ingyenesen szerzett meg ingatlanokat, mentesülve a vétel vagy az ingatlanbérlet jelentős költségei alól.

81 A Bizottság úgy véli, hogy a La Poste sosem részesült az alkalmazottai nyugdíjfinanszírozásának elősegítésére szánt tényleges támogatásban, élvezte viszont a tartalék-képzést eredményező egyszerű könyvelési műveletet, amelynek ellenszolgáltatásaként bízta rá az állam az elidegeníthetetlen ingatlanokat. A Bizottság szerint a nyugdíjcélú tartalék visszavonása semmilyen előnyt nem jelentett a La Poste számára. Ugyanakkor azon kötelezettség megszüntetése, hogy 1997-től viselje az alkalmazottai nyugdíjterheit, előnynek minősül, de ellentételezi azt a La Poste munkáltatói járulékok viselésére vonatkozó kötelezettsége.

– Az ötödik jogalapról, annak arra alapított részében, hogy a leszerződött hitelekre vonatkozó állami garanciában való részesülés lehetőségét a Bizottság hiányosan vizsgálta

82 A felperesek úgy vélik, hogy annak a lehetőségnek a pusztá fennállása, hogy a La Poste hiteleire állami garanciában részesülhet, olyan finanszírozási feltételeket biztosít számára, amelyekhez más vállalkozások nem férhetnek hozzá, valamint hogy a Bizottság mellesleg hasonló érvelést követett a Németországi Szövetségi Köztársaság által az állami bankjainak vagy a Franciaország által az Électricité de France kötelezettségvállalásaira felajánlott garanciákra vonatkozó esetekben. A felperesek úgy vélik, hogy a Bizottság a megtámadott határozatban nem támasztja alá, hogy az a mechanizmus,

amelyben a La Poste részesül, mennyiben nem automatikus jellegű. Végül a felperesek úgy vélik, hogy a Bizottságnak össze kellett volna hasonlítani a La Poste által az államnak átutalandó éves díjat azzal, amelyet szokásos piaci körülmények között kellett volna átutalnia.

83 A Bizottság szerint az állami garanciában való részesülés lehetősége nem minősül állami támogatásnak, mivel a La Poste lemondhat e garanciáról. A Bizottság megerősíti egyébként, hogy a garanciában való részesedésnek csupán a lehetősége nem hasonlítható össze a tényleges garanciával az ilyen intézkedés és a közös piac összeegyeztethetőségének értékelésekor.

– A hetedik jogalpról, amennyiben az a Bizottság által végrehajtott vizsgálat elégtelen voltán alapul az Altmark-ügyben hozott ítéletben megfogalmazott szempontokra tekintettel

84 A felperesek a válaszukban kifejtik, hogy a Bizottság pontatlanul értelmezte a fenti 45. pontban hivatkozott Altmark-ügyben hozott ítéletet, amelyben a Bíróság kimondta, hogy az ÁGÉSZ költségének ellentételezése csak az egyike azon szempontoknak, amelyeknek együttesen kell érvényesülniük ahhoz, hogy a pénzügyi előny ne minősüljön az EK 87. cikk értelmében vett állami támogatásnak. A felperesek azt állítják, hogy a Bizottságnak többek között meg kellett volna vizsgálnia, hogy az általános érdekű szolgáltatást a legalacsonyabb áron szolgáltatották-e a közösségnek (a fenti 45. pontban hivatkozott Altmark-ügyben hozott ítélet 95. pontja), ami a jelen ügyben úgy tűnik, nem ez volt a helyzet.

85 A Bizottság mindössze azt hangsúlyozza, hogy erre a jogalapra a felperesek a kérelmükben nem hivatkoztak, így az elfogadhatatlan.

Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

– Az EK 88. cikk szerinti eljárásra vonatkozó általános szabályok

⁸⁶ Legelőször is emlékeztetni kell az állami támogatások Szerződéssel létrehozott ellenőrzési rendszerének vonatkozó, az ítélkezési gyakorlat által megvilágított szabályaira (lásd a fenti 36. pontban hivatkozott, Bizottság kontra Sytraval és Brink's France ügyben hozott ítélet 33–39. pontját; az Elsőfokú Bíróság T-95/96. sz., Gestevisión Telecinco kontra Bizottság ügyben 1998. szeptember 15-én hozott ítéletének [EBHT 1998., II-3407. o.] 49–53. pontját; a T-11/95. sz., BP Chemicals kontra Bizottság ügyben hozott ítéletének [EBHT 1998., II-3235. o.] 164–166. pontját, valamint a T-73/98. sz., Prayon-Rupel kontra Bizottság ügyben 2001. március 15-én hozott ítéletének [EBHT 2001., II-867. o.] 39–49. pontját).

⁸⁷ Az EK 88. cikk (3) bekezdése rendelkezéseinek keretében a Bizottság lefolytatja a tervezett állami támogatás azon vizsgálatát, amelynek célja, hogy előzetes véleményt alkothasson a szóban forgó támogatás közös piaccal való részleges vagy teljes összeegyeztethetőségéről. Az EK 88. cikk (2) bekezdése szerinti hivatalos vizsgálati eljárás célja az esetlegesen érintett harmadik személyek jogainak védelme (lásd a fenti 42. és 43. pontokat), és ezenfelül lehetővé kell tennie, hogy a Bizottság a határozathozatal előtt teljes körű információval rendelkezzen az ügy adatainak összességéről, nevezetesen összegyűjtve az érdekelt harmadik személyek és a tagállamok észrevételeit (a Bíróság 84/82. sz., Németország kontra Bizottság ügyben 1984. március 20-án hozott ítéletének [EBHT 1984., 1451. o.] 13. pontja). Valójában, noha a Bizottság nem rendelkezik mérlegelési jogkörrel a hivatalos vizsgálati eljárás megindítása tekintetében, amennyiben ilyen nehézségek fennállását állapítja meg, az adott eset körülményeinek feltárása és vizsgálata során mégis rendelkezik bizonyos mérlegelési jogkörrel annak megállapítása céljából, hogy ezek komoly nehézségeket alapoznak-e meg. Az EK 88. cikk (3) bekezdése céljának megfelelően és a gondos ügyintézés őt terhelő kötelezettségére tekintettel a Bizottság ugyanis párbeszédet folytathat a bejelentő állammal vagy harmadik személyekkel az előzetes eljárás során az esetleges nehézségek leküzdése érdekében (a fenti 86. pontban hivatkozott Prayon-Rupel kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 45. pontja).

- 88 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az EK 88. cikk (2) bekezdése szerinti eljárás nélkülözhetetlen, ha a Bizottságnak komoly nehézséget okoz annak megállapítása, hogy valamely támogatás a közös piaccal összeegyeztethető-e (a fenti 87. pontban hivatkozott Németország kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 13. pontja; a fenti 32. pontban hivatkozott Cook kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 29. pontja és a fenti 32. pontban hivatkozott Matra kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 33. pontja; valamint lásd az Elsőfokú Bíróság T-49/93. sz., SIDE kontra Bizottság ügyben 1995. szeptember 18-án hozott ítéletének [EBHT 1995., II-2501. o.] 58. pontját).
- 89 Az ügy ténybeli és jogi körülményei alapján a Bizottság feladata annak meghatározása, hogy a támogatás összeegyeztethetőségének vizsgálata során felmerült nehézségek szükségessé teszik-e az említett eljárás megindítását (lásd a fenti 32. pontban hivatkozott Cook kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 30. pontját). Ennek az értékelésnek három követelménynek kell eleget tennie.
- 90 Először, az EK 88. cikk a valamely támogatás közös piaccal való összeegyeztethetőségéről az előzetes eljárás végén történő határozathozatalra irányuló bizottsági hatáskört olyan intézkedésekre korlátozza, amelyek nem vetnek fel komoly nehézséget, tehát ez a követelmény kizárólagos jellegű. A Bizottság ezért nem tagadhatja meg a hivatalos vizsgálati eljárás megindítását más körülményekre, például harmadik felek érdekére, az eljárás gazdaságosságával vagy az adminisztratív, illetve politikai célszerűséggel kapcsolatos megfontolásokra hivatkozással (a fenti 86. pontban hivatkozott Prayon-Rupel kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 44. pontja).
- 91 Másodszor, ha a Bizottság komoly nehézségekkel kerül szembe, köteles megindítani a hivatalos vizsgálati eljárást, és e tekintetben nem rendelkezik mérlegelési jogkörrel.

- 92 Harmadszor, a komoly nehézségek fogalma objektív természetű. E nehézségek meglétét mind a megtámadott aktus elfogadásának körülményeit, mind annak tartalmát illetően objektív módon kell vizsgálni, összehasonlítva hozva a határozat indokait azokkal az információkkal, amelyek a vitatott támogatásoknak a közös piaccal való összeegyeztethetőségéről való döntéskor a Bizottság rendelkezésére álltak (lásd a fenti 88. pontban hivatkozott SIDE kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 60. pontját). Következésképpen az Elsőfokú Bíróság által a komoly nehézségek meglétét illetően elvégzett jogszerűségi vizsgálat jellegénél fogva meghaladja a nyilvánvaló mérlegelési hiba fennállásának vizsgálatát (lásd e tekintetben a fenti 32. pontban hivatkozott Cook kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 31–38. pontját, a fenti 32. pontban hivatkozott Matra kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 34–39. pontját; a fenti 88. pontban hivatkozott SIDE kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 60–75. pontját; a fenti 86. pontban hivatkozott BP Chemicals kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 164–200. pontját és a fenti 86. pontban hivatkozott Prayon-Rupel kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 47. pontját).
- 93 A felpereseket terheli annak bizonyítása, hogy komoly nehézségek álltak fenn, és ezt egy sor összefüggő bizonyítékkal tehetik meg, amelyek egyrészt az előzetes vizsgálati eljárás körülményeire és időtartamára, másrészt a megtámadott határozat tartalmára vonatkoznak.
- 94 Az ítélezési gyakorlat szerint azon időtartam letelte, amely feltehetőleg meghaladja az EK 88. cikk (3) bekezdésének értelmében az első vizsgálatához szokásos esetben szükséges időtartamot, más tényezőkkel együtt annak elismeréséhez vezethet, hogy a Bizottság komoly értékelési nehézségekkel került szembe, amelyek az EK 88. cikk (2) bekezdése szerinti eljárás megindítását tették szükségessé (a fenti 87. pontban hivatkozott Németország kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 15. és 17. pontja; az Elsőfokú Bíróság T-46/97. sz., SIC kontra Bizottság ügyben 2000. május 10-én hozott ítéletének [EBHT 2000., II-2125. o.] 102. pontja, valamint a fenti 86. pontban hivatkozott Prayon-Rupel kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 93. pontja).
- 95 Az ítélezési gyakorlatból az is kitűnik, hogy az előzetes vizsgálati eljárás során a Bizottság által vezetett vizsgálat elégtelen vagy hiányos volta komoly nehézségek fennállására utaló jelnek minősül (lásd e tekintetben a fenti 32. pontban hivatkozott Cook kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 37. pontját és a fenti 74. pontban hivatkozott Portugália kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 46–49. pontját; a fenti 88. pontban hivatkozott SIDE kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 61., 67. és 68. pontját, valamint a fenti 86. pontban hivatkozott Prayon-Rupel kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 108. pontját).

– Az előzetes vizsgálati eljárás időtartamára és körülményeire vonatkozó komoly nehézségekre utaló jelekről

- 96 Az Elsőfokú Bíróságnak mindenekelőtt annak ellenőrzésével kell megvizsgálnia, hogy az előzetes vizsgálati eljárás időtartama és körülményei komoly nehézségekre utaló jeleknek minősülnek-e, hogy a Bizottság által vezetett eljárás jelentősen meghaladta-e azt, amit az EK 88. cikk (3) bekezdése rendelkezéseinek keretében lefolytatott előzetes eljárás általában maga után von.
- 97 Elsőként ami a támogatási terv bejelentése és az előzetes vizsgálati eljárás végén a Bizottság által elfogadott határozat közötti időszakot illeti, emlékeztetni kell, hogy a 659/1999/EK rendelet 4. cikke (5) bekezdésének rendelkezései két hónapos határidőt írnak elő az említett eljárásra, amely meghosszabbítható közös megegyezéssel, vagy amennyiben a Bizottságnak kiegészítő információkra van szüksége.
- 98 A jelen esetben a belga állam 2002. december 5-én jelentette be a Bizottságnak a támogatást, a megtámadott határozatot pedig 2003. július 23-án fogadták el, vagyis valamivel több, mint hét hónappal később. Ez alatt az idő alatt 2002. december 12-én, 2003. február 6-án és április 3-án három megbeszélésre került sor a Bizottság és a belga hatóságok között, valamint a Bizottság háromszor kért további információkat a Belga Királyságtól 2002. december 23-án, 2003. március 3-án és május 5-én. Ez a héthónapos időtartam jelentősen meghaladta azt, amelyet a Bizottságnak főszabály szerint tiszteletben kell tartania az előzetes vizsgálat befejezésével.
- 99 Másodszor az eljárás körülményeit illetően, meg kell állapítani, hogy az EK 88. cikk (3) bekezdése céljának és a gondos ügyintézés őt terhelő kötelezettségének megfelelően, az előzetes vizsgálati eljárás keretében a Bizottság további információkat kérhet a bejelentő államtól (lásd e tekintetben a fenti 32. pontban hivatkozott Matra kontra

Bizottság ügyben hozott ítélet 38. pontját). Amennyiben az ilyen kapcsolatfelvételek nem bizonyítják ugyan komoly nehézségek fennállását, az előzetes vizsgálat időtartamával együtt lehetnek arra utaló jelek.

- 100 Pervezető intézkedésként az Elsőfokú Bíróság felszólította a Bizottságot, hogy mutassa be a belga hatóságoknak 2002. december 23-án, 2003. március 3-án és május 5-én megküldött információnyújtási kérelmeket, a belga állam 2003. január 28-án, április 3-án és június 13-án megküldött válaszait, csakúgy mint a 2002. december 12-én, 2003. február 6-án és április 3-án a belga hatóságokkal tartott megbeszélésekről készült jelentéseket.
- 101 A Bizottság által benyújtott dokumentumok több tartalmi elemét érdemes ismertetni. Mindenekelőtt az kitűnik a dokumentumokból, hogy az előzetes vizsgálati eljárás során a Bizottság által lefolytatott vizsgálat hatálya igen széles volt. Mind a Bizottság és a belga hatóságok közti megbeszélések, mind az információcserék ugyanis nem csak a bejelentett intézkedést fedték le, hanem az 1997-ben végrehajtott és a Bizottságnak be nem jelentett tökeemeléseket, a közszolgáltatási tevékenység és versenytevékenység közötti keresztámogatás fennállásának lehetőségét, valamint a La Poste egyedi adózási helyzetét, noha ezen tényezők némelyike nem szerepel a megtámadott határozatban.
- 102 A dokumentumok egyébként igazolják, hogy a Bizottság az előzetes vizsgálati eljárás során többször hangsúlyozta az ügy összetettségét, nevezetesen a 2002. december 12-i megbeszélésekről készült jelentésben, amelyben az áll, hogy „a Bizottság a La Poste helyzetének, különösen a múltbeli helyzetének összetettségére és a jogbiztonság szükségességére tekintettel – amelyre főképp egy esetleges jövőbeli magánosítás keretében lehet szüksége – jelezte, hogy elkerülhetetlen az eljárás megindítása”, valamint a 2003. február 6-i megbeszélés során.

- 103 E dokumentumokból az is kitűnik, hogy a Bizottság több hónapon át bizonytalan volt a határozata elfogadásának jogalapja kiválasztásában. A Bizottság így a 2002. december 12-i első megbeszélésen kijelentette, „hogy a támogatás részéről történő jóváhagyása több különböző módon történhet, úgy mint egy olyan határozattal, amely a szóban forgó intézkedéseket nem minősíti támogatásként, vagy a közszolgáltatás segítésére szánt támogatásként, illetve szerkezetátalakítási támogatásként minősíti”. A 2003. február 6-i második megbeszélésen és egy írásbeli információcserét követően a Bizottság még mindig gondolkozott azon a lehetőségen, hogy a megközelítést a piacgazdasági magánbefektetők szempontjára, és ennek megfelelően az EK 87. cikkre vagy az EK 86. cikk (2) bekezdésére alapozza. Mint az a 2002. december 12-i megbeszélésről készült jelentésből kitűnik, a belga hatóságok nyíltan az első megoldást részesítették előnyben a jövedelmező befektetés gondolata előmozdításának szándékával, míg úgy tűnik, hogy a Bizottságnak kételyei voltak a La Poste magatartásával kapcsolatban versenytevékenységei fejlesztését illetően, ahogy azt a 2003. február 6-i megbeszélésről készült jelentés, valamint a számos ismételt, a La Poste tevékenységének jövőbeli alakulására vonatkozó elképzelést illető bizottsági információnyújtási kérelem jelzi.
- 104 A 2003. február 6-i megbeszélésről készült jelentés ezenkívül lehetővé teszi annak megállapítását, hogy a belga hatóságok a bizottsági határozat rövid időn belüli elfogadásának szükségességét hangsúlyozták a 2003. május 18-i választások miatt, amelyek meghiúsíthatták volna a tervezett tőkeemelést.
- 105 Végül úgy tűnik, hogy a Bizottság el szeretne volna kerülni egy harmadik információnyújtási kérelem elküldését, mivel a 2003. február 6-i megbeszélésről készült jelentésből kitűnik, hogy a Bizottság képviselője „a lehetséges mértékben és az akta összetettségének ellenére a lehető legteljesebben próbál[ta] összeállítani a második kérdéssort, elkerülendő a harmadik információnyújtási kérelmet”. Ez azonban mégsem sikerült, mivel 2003. május 5-én a Bizottság elküldte a belga hatóságoknak a harmadik, egyben utolsó információnyújtási kérelmet, amely nem elhanyagolható számú kérdést tartalmazott, úgy mint a La Poste tevékenységének jövőbeli alakulására vonatkozó elképzelésről, a pénzügyi terveiről, a pénzügyi közszolgáltatások közszolgáltatásokra történő felhasználásának részleteiről, a beruházások egyetemes szolgáltatásokra eső részéről, az ahhoz kapcsolt kockázatról, hogy a leányvállalatok eredményeinek 85%-a két tevékenységből ered, valamint az előrehozott nyugdíjcélú tartalék visszavonásának figyelembevételéről.

106 Mindezen tényezők összességéből következően el kell ismerni, hogy a Bizottság eljárása a jelen esetben jelentősen meghaladta azt, amit az EK 88. cikk (3) bekezdésének rendelkezései keretében lefolytatott első vizsgálat általában magában foglal, és hogy ez a körülmény így komoly nehézségek fennállását bizonyító jelnek minősül.

107 Meg kell tehát vizsgálni, hogy a megtámadott határozat tartalmára vonatkozó tények arra utaló ténykörülményeknek is minősülnek-e, hogy a Bizottság komoly nehézségekkel nézett szembe a szóban forgó intézkedések vizsgálatánál.

– A megtámadott határozatban a nyugdíjcélú tartalék visszavonásának elégtelen vizsgálatáról

108 Emlékeztetni kell arra, hogy a La Poste 1992-ben, önálló vállalattá történő átalakulásakor 100 millió euró összegű tartalékot hozott létre a munkavállalók 1972-től és 1992-ig megszerzett jogaihoz kapcsolódó nyugdíjszolgáltatások egy részének fedezése érdekében. Ellenszolgáltatásként a belga állam a közszolgáltatáshoz szükséges, és ennél fogva el nem idegeníthető ingatlanokat bízott a La Poste-ra. 1997-ben, a postai személyzeti rendszer szerinti alkalmazottak nyugdíjrendszerének az általános nyugdíjrendszerhez való igazításakor, ezt a – létrehozása óta soha meg nem terhelt – tartalékot tőkenyereség-tartalékká alakították át.

109 A megtámadott határozatból és a Bizottság által az Elsőfokú Bíróság kérésére benyújtott dokumentumokból azonban az tűnik ki, hogy a Bizottság nem kapott olyan információkat, amelyek lehetővé tették volna számára azt, hogy határozzon az ingatlanok belga állam által a La Poste javára történt átengedésének az EK 87. cikk fényében történő minősítéséről, még akkor sem, ha az ilyen intézkedések előnyt jelenthettek a La Poste számára. Valójában a Bizottság a megtámadott határozatot olyan

tények ismerete nélkül fogadta el, amelyek pont azt tették volna lehetővé számára, hogy az ingatlanok ingyenes rendelkezésre bocsátásával okozott előnyt értékelje. A Bizottság ugyanakkor le kellett volna folytatnia ezen intézkedések hatásainak alapos vizsgálatát, mielőtt az állami támogatásként történő minősítésről határozott.

- 110 Következésképp komoly nehézségek fennállására utaló további jelnek minősül az a tény, hogy a Bizottságnak az előzetes vizsgálati eljárás keretében nem állt módjában a belga állam által a La Poste javára történt ingatlanátadást megfelelően megvizsgálni.

– A megtámadott határozatban az ÁGÉSZ-ek költségének elégtelen vizsgálatáról

- 111 Előzetesen emlékeztetni kell arra, hogy a felpereseknek az ÁGÉSZ-ek költsége bizottsági vizsgálatának hiányára vonatkozó érve a Bíróság által a fenti 45. pontban hivatkozott Altmark-ügyben hozott ítéletben megállapított feltételeken alapul, amely ítélet kihirdetése későbbi a megtámadott határozat meghozatalánál, és amelynek ezért a Bizottság nem ismerhette a tartalmát a határozathozatala időpontjában.

- 112 Ugyanakkor meg kell állapítani, hogy a Bíróság időben nem korlátozta a fenti 45. pontban hivatkozott Altmark-ügyben hozott ítéletben tett kijelentések hatályát. Ilyen időbeli korlátozás hiányában az EK 87. cikk (1) bekezdésének értelmezéséből eredő ezen kijelentések ezért teljes mértékben alkalmazhatók a jelen ügy ténybeli és jogi helyzetére, ahogyan az a Bizottság előtt kifejezésre jutott a megtámadott határozat elfogadásakor (lásd e tekintetben az Elsőfokú Bíróság T-289/03. sz., BUPA és társai kontra Bizottság ügyben 2008. február 12-én hozott ítéletének [EBHT 2008., II-81. o.] 158. pontját).

- 113 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróságnak valamely közösségi jogi rendelkezéssel kapcsolatban adott értelmezése e rendelkezés jelentésének és terjedelmének tisztázására és pontosítására szorítkozik, arra, ahogyan azt a hatálybalépésétől fogva érteni és alkalmazni kellett volna. Ebből következően az így értelmezett rendelkezést a szóban forgó ítéletet megelőzően létrejött és létrehozott jogviszonyok tekintetében is lehet és kell is alkalmazni, és a Bíróság csakis kivételes esetben, a jogbiztonság közösségi jogrenden belüli elvének alkalmazásában folyamodhat ahhoz, hogy korlátozza valamennyi érdekelt arra vonatkozó lehetőségét, hogy valamely a Bíróság által értelmezett rendelkezésre hivatkozzon jóhiszeműen létrehozott jogviszonyok kétségbe vonása céljából. Az ilyen korlátozás csak a kért értelmezés tárgyában hozott ítéletben magában fogadható el (lásd e tekintetben, analógia útján a Bíróság C-209/03. sz. Bidar-ügyben 2005. március 15-én hozott ítéletének [EBHT 2005., I-2119. o.] 66. és 67. pontját, és a C-292/04. sz., Meilicke és társai ügyben 2007. március 6-án hozott ítéletének [EBHT 2007., I-1835. o.] 34–36. pontját, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot). Az Elsőfokú Bíróság úgy véli, hogy ezen, a különösen a közösségi jog nemzeti bíróság általi alkalmazásának kötelezettségére vonatkozó ítélkezési gyakorlatból eredő megállapítások értelemszerűen közösségi intézményekre is alkalmazandók, amikor a Bíróság későbbi értelmezésének tárgyát képező közösségi jogi rendelkezések alkalmazására kérik őket (a fenti 112. pontban hivatkozott BUPA és társai kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 159. pontja).
- 114 A jelen ügyben meg kell vizsgálni, hogy a Bizottság lefolytatta-e a számára annak eldöntését lehetővé tevő vizsgálatot, hogy a La Poste-nak nyújtott kompenzáció mértékét azon költségek elemzése alapján állapították-e meg, amelyek az átlagos, jól vezetett és a szükséges közszolgáltatási követelmények kielégítéséhez megfelelően felszerelt vállalkozásnál e kötelezettségek teljesítésekor felmerülnének, figyelembe véve az érintett bevételeket és a kötelezettségek teljesítéséből származó ésszerű nyereséget (lásd e tekintetben a fenti 45. pontban hivatkozott Altmark-ügyben hozott ítélet 93. pontját).
- 115 Mind a megtámadott határozatból, mind pedig a Bizottság és belga hatóságok között lezajlott levélváltásokból, valamint megbeszélésekről készült jelentésekből az tűnik tehát ki, hogy a Bizottság egyszer sem vizsgálta, hogy a La Poste által nyújtott általános érdekű szolgáltatások költsége annyi volt-e, mint amennyit a fenti 45. pontban hivatkozott Altmark-ügyben hozott ítéletben lefektetett elvnek megfelelően egy átlagos, jól vezetett vállalkozás viselt volna. A Bizottság mindössze az ÁGÉSZ nettó

többletköltsége alul- és túlkompensációjának összes tényezőjéből vont negatív egyenlegére alapozva állapította meg, hogy a vizsgált intézkedések nem minősülnek az EK 87. cikk (1) bekezdésének értelmében vett állami támogatásnak.

- 116 Ezen tényezők alapján tehát azt a következtetést kell levonni, hogy a Bizottság nem folytatta le a La Poste által nyújtott általános érdekű szolgáltatások költségelemzését egy átlagos vállalkozás által viselt költségekhez képest, ami adott esetben arra az eredményre vezethette volna, hogy a vizsgált intézkedések nem minősülnek állami támogatásnak.
- 117 Komoly nehézségek fennállására utaló újabb jelnek minősül az a tény, hogy a Bizottságnak az előzetes vizsgálati eljárás keretében nem állt módjában a belga állam által a La Poste-nak nyújtott ellentételezés megfelelő szintjére vonatkozó teljes vizsgálatot elvégezni.
- 118 A második jogalap elemzéséből, valamint a negyedik és a hetedik jogalap annak bizonyítására irányuló részének elemzéséből, hogy a Bizottság által az előzetes vizsgálati eljárás alatt lefolytatott vizsgálat elégtelen vagy hiányos volt, az tűnik ki, hogy, az előzetes vizsgálati eljárás rendkívüli hosszára alapított olyan objektív és egybevágó ténykörülmények együttese áll rendelkezésre, amelyek a lefolytatandó vizsgálat terjedelmességét és összetettségét, valamint a megtámadott határozat részben hiányos és elégtelen tartalmát bizonyítják, ami azt tanúsítja, hogy a Bizottság a megtámadott határozatot komoly nehézségek fennállta ellenére fogadta el. Anélkül, hogy határozni kellene a felperesek harmadik és ötödik jogalapjának azon részéről, amelyben a felperesek azt kívánják alátámasztani, hogy a társasági adó alóli mentesítésre és az állami hitelgaranciában való részesülés lehetőségére vonatkozó intézkedések Bizottság általi vizsgálata elégtelen vagy hiányos lehetett, azt a következtetést kell levonni, hogy a bejelentett intézkedés közös piaccal való összeegyeztethetőségére vonatkozó értékelés komoly nehézségeket állított, amelyeknek a Bizottságot az EK 88. cikk (2) bekezdése szerinti eljárás megindítására kellett volna vezetniük.

119 A megtámadott határozatot tehát meg kell semmisíteni.

A költségekről

120 Az Elsőfokú Bíróság eljárási szabályzata 87. cikke 2. §-a alapján az Elsőfokú Bíróság a peresztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. Mivel a Bizottság peresztes lett, kötelezni kell a saját és a felperesek költségei viselésére.

A fenti indokok alapján

AZ ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁG (második tanács)

a következőképpen határozott:

- 1) Az Elsőfokú Bíróság a belga hatóságok La Poste SA belga állami tulajdonú postavállalat javára elfogadott több intézkedése ellen az EK 88. cikk (3) bekezdése szerinti előzetes vizsgálati eljárást követően kifogást nem emelő 2003. július 23-i C(2003) 2508 végleges bizottsági határozatot megsemmisíti.**

- 2) A Bizottságot viseli saját költségeit, valamint az Elsőfokú Bíróság kötelezi őt a Deutsche Post AG és a DHL International költségeinek viselésére.**

Pelikánová

Jürimäe

Soldevila Fragoso

Kihirdetve Luxembourgban, a 2009. február 10-i nyilvános ülésen.

Aláírások

Tartalomjegyzék

A jogvita előzményei	II - 204
Előzetes vizsgálati eljárás	II - 206
A megtámadott határozat	II - 207
1. intézkedés: társasági adó megfizetése alóli mentesítés	II - 208
2. intézkedés: nyugdíjcélú tartalék visszavonása 1997-ben	II - 209
3. intézkedés: állami garanciában részesülés leszerződött kölcsönökre	II - 209
4. intézkedés: a közszolgáltatással érintett ingatlanokra vonatkozó ingatlanadó alóli mentesítés	II - 210
5. intézkedés: az általános érdekű pénzügyi szolgáltatások túlkompensációja az első üzemeltetési szerződés idején (1992-től 1997-ig)	II - 210
6. intézkedés: 1997-ben végrehajtott, be nem jelentett tőkeemelések összesen 62 millió euró értékben	II - 210
Az eljárás és a felek kérelmei	II - 211
A jogkérdésről	II - 213
Az elfogadhatóságról	II - 213
A keresetőségi jogról	II - 213
– A felek érvei	II - 213
– Az Elsőfokú Bíróság álláspontja	II - 216
A eljáráshoz fűződő érdekről	II - 222
– A felek érvei	II - 222
– Az Elsőfokú Bíróság álláspontja	II - 223
Az Elsőfokú Bíróság által gyakorolt ellenőrzés tárgyáról és a kereset jogalapjainak elfogadhatóságáról	II - 224
Az Elsőfokú Bíróság által végzendő felülvizsgálat tárgyáról	II - 224
A bizottsági vizsgálat elégtelenségére alapított jogalap elfogadhatóságáról az Altmark-ügyben hozott ítéletben megfogalmazott szempontokra tekintettel	II - 225
	II - 243

Az ügy érdeméről	II - 227
A felek érvei	II - 227
– Az EK 88. cikk (2) bekezdése szerinti eljárás megindításának szükségességére alapított második jogalapról	II - 227
– A harmadik jogalapról, a társasági adó alóli mentesítés Bizottság általi vizsgálatának hiányos voltára alapított részében	II - 228
– A negyedik jogalapról, a nyugdíjcélú tartalék visszavonása Bizottság általi vizsgálatának elégtelen voltára alapított részében	II - 229
– Az ötödik jogalapról, annak arra alapított részében, hogy a leszerződött hitelekre vonatkozó állami garanciában való részesülés lehetőségét a Bizottság hiányosan vizsgálta	II - 229
– A hetedik jogalapról, amennyiben az a Bizottság által végrehajtott vizsgálat elégtelen voltán alapul az Altmark-ügyben hozott ítéletben megfogalmazott szempontokra tekintettel	II - 230
Az Elsőfokú Bíróság álláspontja	II - 231
– Az EK 88. cikk szerinti eljárásra vonatkozó általános szabályok	II - 231
– Az előzetes vizsgálati eljárás időtartamára és körülményeire vonatkozó komoly nehézségekre utaló jelekről	II - 234
– A megtámadott határozatban a nyugdíjcélú tartalék visszavonásának elégtelen vizsgálatáról	II - 237
– A megtámadott határozatban az ÁGÉSZ-ek költségeinek elégtelen vizsgálatáról	II - 238
A költségekről	II - 241